

הגנרל שנגמר לו הסוס

גראנט באחד מתצלומי המילחמה הראשונים בעולם, בפוזתו מציאותית חשונה מצויר התהילה של נפוליון הצעיר (משמאל). הציור (של דויד) מתיימר להראות את נפוליון בשעה שעבר את הרי האלפים.

מאת

אורי אבנרי

ע זר וייצמן אמר בשבוע שעבר לאריק שרון: "אתה עוד תראה שיותר קל להרוג ערבים מאשר לחיות עם יהודים!"

בהערה חיתולית זו של אלוף למודינסון די אלוף שעדיין לא רכש נסיון כזה, מהדהדת הי אנה שהשמיטו מאות גנרלים בהיסטוריה, שי החריפו מרים עטורי-מדליות ככגרים אזרחיים. כימעט כולם התגעגעו חזרה אל הפשטות של חייהם המדיניים. מול פני התסכול המביכה שי הי חיים המדיניים.

"להרוג ערבים" (או גרמנים, או צרפתים, או מוריי דים) — זוהי מלאכה קלה יחסית. הגנרל אינו צריך לחשוב על המטרה. במדינה דמוקרטית, אף אסור לו לערער עליה, ומוטב שלא יחשוב עליה כלל. כדבריו של לורד טניסון, בשירו המפורסם על התקפת החטיבה הקלה במלחמת כרים: "אל להם להשיב דבר, / אל להם לשאול מדוע, / עליהם אך לעשות ולמות. / אל תוך עמק המוות, / רכבו השש מאות."

החיים הצבאיים מצטיינים, בכל הדרגים, בפשטות רבה. כל אחד יודע את מקומו. יש כללי-התנהגות קבועים.

בחיים הפוליטיים, לעומת זאת, המצב הפוך. כל כללי ההתנהגות אינם אלא העמדת-פנים, והם מופרים לעיתים קרובות. כימעט כל אחד רוצה לחיות במקומו של הזולת. קיים מאבק פנימי בלתי-פוסק. מערכת היחסים היא מסורכת מאין כמוה, ואין בה רגיעה לרגע.

עוברה זו לברה די כה כרו להספור את כישלונם של גנרלים כה רבים בפוליטיקה.

אדם האוהב יחסים פשוטים בין אדם לרעהו, נמשך מטבעו לחיי-צבא. בצבא מתפתחת בו נטייה זו עוד יותר. כל החינוך הניתן לו שם, כל חוויות חיו בשנים ארוכות של שרות ומילחמה, מגבשים בו אופי זה.

כאשר גנרל מצליח עובר לפוליטיקה, בגיל-העמידה או לאחר-מכן, אחרי תקופת-חיים ארוכה ועתירת-הישגים, אין הוא יכול לשנות לפתע את אופיו. דווקא התכונות שהפכו גנרל מצליח, כובלות את ידיו בהתגוששות בורה החדשה.

המאבק בין פוליטיקאי ותיק ומנוסה כמו מני הם בגין, שבכך עבר סערות פוליטיות רבות, וכיון עזר וייצמן, שכא מעולם אחר, הוכרע עוד בטרם התחיל.

לעזר היה, לפחות, יריב ראוי לשמו. אלופים אחרים בורה הישראלית נדהמו (ועוד יידהמו) להיווכח שהם נוחלים מפלה מוחצת מידי אפסים גמורים, עסקני-קיים עלובי-נפש, שלא היו יכולים להוביל כיתה בקרב. תופעה זו מדהימה אותם.

אולם יש לה הסבר פשוט מאוד: לאותם עסקנים אמורים יש הכשרה מיקצועית מתאי

בעיני ההמונים. האלוף המנצח נראה

כאביר על סוס לבן. ללא חת

ודופי - המציאות היא שונה מאד

גראנט (ששמו הפרטי המקורי היה חירם, על שם מלך צור) היה קצין מיקצועי, בוגר האקדמיה הצבאית המהוללת בווסט-פוינט, בעל ציונים בינוניים. כצעיר הצי טיין במילחמת מסיקה, קנה לעצמו שם כאיש אמיץ ובעל-תושייה, עלה בדרגה. אולם בתום המילחמה נאלץ להתפטר מן השרות, בגלל התקפות-השיכרות העונתיות, שליווחו כל חייו.

כחיים הפרטיים נכש, כמוכן, אכל מילחי מתי-האזרחים הנוראה בין הצפון והדרום הצי-דה אותו. הוא עלה בה במחירות מסחררת.

מה. לאזופים יש הכשרה מיקצועית טובה — כמיקצוע שונה לגמרי.

גראנט: דם וייסקי

ה דוגמה המושלמת לאי-שיצבא עטורי-הילה, המי גיע לפיסגת השילטון המדיני ונוחל שם כישלון חרוץ, הוא יוליסס ס' גראנט, מנצח מילחמת-האזרחים האמריקאית והנשיא ה-18 של ארצות-הברית.